

3-a jaro - n° 2

Januaro 1944

GRETELOROJ : - Kun kvar guesperantistoj dum semajno al, en kaj tra la belgaj Ardenoj. (3-a daŭrigo)

Ni denove je tre favora prezo ricevis bonegan vespermanĝon (supo kongusta - terpomoj kun fetoj - ovokuko) Ni ankoraŭ havis la okazon bani en la Senois-rivereto kiu zigzagas tra la vilaĝo. Je vesperiĝo ni brak-en-brako promenas tra Termes s/Senois kantante decajn flendrajn kantojn kaj eĉ kelkajn esperantajn. Ni en tiu malproksima vilaĝo pasigis unu de niaj plej agrablaj vesperoj.

"Morgaŭ ni kiel eble plej frue devas forbicikli" jen la tagordo de la gvidanto antaŭ ol enlitiĝi. Efektive ni la sekvonta tago havas la plej longan trajekton (proksimume 110 Klm. en la Ardenoj). Je la sesa ĵan Fons kaj ni aŭtotele elglitis la liton - ni laŭ regulo nur povas ellitiĝi je la 7-a - kaj la domĉambro kaj gastojn (tra malfermita fenestro) kaj nin lavis en la rivereto Senois. Kun multaj antaŭzorgoj por eviti bruon ni ĉion pretigis kaj kiam la virinoj finfine envenis la kunvensalono ĉio estis en ordo por la manĝaĵo kaj bicikloj estis ĵan pakitaj por la foriro. Sekve sen prokrasto ni je la fiksita horo forbiciklis. La unua ĉefa celo estis Bouillon kie ni intencis viziti la fama kastelo. Ni sufiĉe rapide faris la + 40 Klm. ĝis al Bouillon ĉar vojo dum proksimume 10 Klm. konstante sed ne tro tamen malsupreniras. Laŭ oni-diroj la burgo nur je la II-a estas malfermita por la vizitantoj. Sekve - estis nur la 10.30 horo kiam ni enbiciklis Bouillon - ni dum duonhoro vizitis la ĉarnan urbaton, aĉetis kaj forsendis poŝtkartojn ilustritajn, ktp. Kaj nun la penega supreniro ĝis al enirpordego de la burgo. Finfine ni alvenas kaj sopiras de lacco. Ni transpasas la leveblan ponton, ĵan estas en la antaŭkorto kiam ĝardisto nin avertas ke... la burgo nur estas vizitebla dum 2 tagoj de la semajno. Evidente ĝuste ne la merkredo. Ni feliĉe kuraĝis ridi pro la farita vana penado kaj daŭrigis nin vojon ĝis al Corbion. La 20 Klm. kiuj nun sekvas estas la plej imponaj laŭ ni de la tuta vojaĝo. Ni trabiciklas la valon de la Senois kie oni produktas la faman tabakon de tiu nomo. La rivereto zigzagas konstante inter altaj montoj kaj verdej valoj. Ĉio dense verda kreskaĵo sur la rokoj kaj sur la kampoj la belegaj tabakplantoj. La suno brilegis super tiu naturbeleco kaj farigis mirindejon de la pejzaĝo. Ni profitis de l'okazo por pikniki laŭlonge de la vojo en tiu rava ĉirkaŭaĵo. Post tagmanĝo kaj ripozado ni daŭrigis kaj baldaŭ revenis sur la ĉefvojo al Rochefort, kiu ni en Bouillon forlasis, sur fankonata vojkruceto de Menuchanet.

De tie ĝis al Rochefort nur unu akcidento. Henriette ne plu kapablis daŭrigi, preskaŭ svenis kaj sin kuŝis apudvoje por ripozi. Necesis flegado de la gvidanto pere de odorakvo. Tuj Henriette resaniĝis. Ĉu odorakvo aŭ flegado de Roger estis la kaŭzo?

Ni do rice estis en Rochefort. Kvankam la junulg' stajo ne estis plu tiel plenkla kiel la dimanĉo tamen ni ĉiuj estis kun ni pli da ĝeturistoj. Kvazaŭ la 110 Klm. faritaj ne lacigis nin ni ankoraŭ kuraĝis vespere promeni kiel gefratoj tra la urbo. Morgaŭ estas la plej mal-longa ekskurso ĝis al Comblain-au-Pont kaj ni nur intencas forbicikli posttagmeze. Tiel ni antaŭtagmeze kapablas viziti la mond-famajn grotojn de Rochefort kaj Han s/Lesse.

Viziti la grotoj? Estis, estas kaj restos la revo de ĉiuj ĝeturistoj vizitanto la menciitaj urbatoj. Post manĝaĵo ni biciklis al proksima urbateto Han s/Lesse (je distanco de 6 Klm.) Tie ni kelkaj minutoj tro malfrue alvenis por kunboatveturi kun la gvidisto de la grotoj kiu ĵan forveturis kun grupo de vizitantoj. Ni preskaŭ ĵan rezignis en la perdo de almenaŭ 2 horoj (la sekvonta foriro estas nur je la II-a kiam laboristo por la bontenado de la grotoj ĝuste forveturanta proponis nin kunpreni ĝis al la boato de la gvidisto. Kiam ni atingis la grupo kaj ĝis gvidisto ĝuste al la alŝipiĝejo ni nun formis aron de dek kvin ĝeturistoj. Kun spaco de torĉoj kaj atente konsultante esplanadojn ni admiris dum horo kaj duono la ravan kaj nepriskribeblan belecon de tiuj subteraj profundaĵoj. Depost milito l'elektr' lumo ne plu funkcias en grotoj de Han s/Lesse kaj lumigado pere de torĉoj despli faras sorĉaĵ kaj romantikan impreson.

Telopetio of hetogenie is het verlogen van een mensch, om een waarnaarbaren zinsindruk te ontvangen, van een feit dat op verren afstand gebeurt (is meest wetenschappelijk te verklaren).

Wanneer we nog het verplaatsen der zintuigen er bij voegen, bv.: het medium leest in een boek dat hem achter zijn (of haar) hoofd openhoudt, zullen nu wel de hoofdtypen der spiritistische verschijnselen aangegeven zijn.

(vervolgd - bezorgd door dokter André Clays.)

32333333333333333333333333333333

TIU ESTAS FRENOLOGIO ? - (I-a daurigo)

Ĉu tio kion faris Dro Gall estas serioza ? scienco ? An ĉu nur troupaĵo ? fantazio, sciencoĉo ?

Dro. Gall kaj aliaj okupis sin pri tiu problemo per tute scienco metodo. Kaj ili venis al konkludoj vere interesaj kaj science certaj.

Longaj kaj metodaj serĉoj pruvis ke - se oni rajtas paroli pri inteligenteco ĉe la bestoj kiuj ja nur vivas kaj sentas dum ke la homoj kaj vivas kaj sentas kaj ankaŭ konscias - ju pli inteligentaj estas la bestoj despli da cerboj ili havas. Fiŝoj havas preskaŭ ne cerbojn. Hundoj multe pli kaj la homo ankoraŭ multe pli. Komparante tri estaĵojn kiuj havas preskaŭ saman korpopozon nome gorilasimio kaj Lanberger hundo kaj homo, plej multe pezas la cerboj de la homo. Alia fakto. Iam la grado de la inteligenteco la cerboj estas pli evoluigintaj en vojoj, turnaĵoj. La cerboj de Guido Gezelle estas perfekte ebenaj, glataj. Verŝajne vi scias ke la cerboj de Guido Gezelle estas eksterordinare formitaj en nekredablaj turniĝoj. Ankoraŭ alia fakto. Estas pruvita afero ke la cerboj de la primitivaj homoj ne estis tiel grandaj kiel de la nunaj pli civilizita homoj.

Oni faris ankoraŭ pli detalajn serĉojn kaj oni trovis ke ekz. la ina sekso de la formikoj kiu montras tre socian instinkton havas detalan cerboparton kiu mankas al la vira formikosekso kiu ankaŭ ne montras tiun instinkton. De tiuj difinitaj instinktoj kaj karakteroj korespondas al tiuj difinitaj partoj de la cerboj. Estas ja jam dalonge konata fakto ke la parolo, la vido, la audo ktp. havas sian organon en tiu difinita loko de la cerboj. Nu, la karakterecoj aŭ pli bone la instinktoj kaj enoj same estas lokitaj en tiu difinita parto de la cerboj. Al persono, kiu tiuj enojn kaj instinktojn ne montras, mankas tiuj korespondaj cerbopartoj. Komprenoble ĉiu normala homo havas sian instinktojn sed la grado de forto varias. Nu: ju pli forta iu eno aŭ instinkto despli granda tiu cerboparto en kiu estas lokita tiu eno. Sed nun la grava demando: ĉu al tiuj instinktoj al kiuj korespondas grandeco de cerbopartoj, korespondas ankaŭ grandeco de tiuj kranioj sub kiuj estas lokitaj tiuj cerbopartoj ? Tiel ke estas ebla la frenologio t.e.: la vido de la karakteroj el la formo de la kranio. Al tiu demando oni devas respondi: laŭ la nunaj stato de tiu sciencobranĉo la formo kaj svelaĵoj de la kranio certe montras pri certaj instinktoj, ecoj, enoj. Tamen okazas ofte ke personoj havas tiujn specialajn ecojn ktp. kaj ke tamen oni ne kapablas rimarki tion al la kranio. En tiu kazo tiuj cerbopartoj certe enestas kaj evoluigis sed la tuta maso de la cerboj kreskis pli internaj en la kranio sen preni sur la kranio nen.

(daurigata - verkis per la revue Drs. F. Roese)

K I N D E R O G E N .

O kinderoogen,
rein en rustig
als koele klare meren,
waar diep een blijde
zuivere ziel in blinkt;
onwetend van de wilde wind
zoo zijt ge kalm en rimpelloos;
een heldre spiegel voor mijn ziel
eens even vlekkeloos.
Nu strijkt de woeste wereldwind
door geen bergen van kindsheid
meer gekeerd,
als ruw/ rauwe bezen
ruw over haar heen.

O donkere hemel
vol lichtende sterren
in lieve kinderkijkers,
ge zijt zóó diep
van peillooze reinheid
als Gods oneindigheid.
En die plots flits
van een blijde lach,
vroelijken roering onder die sterren,
is als een Heestie zóó heilig voor mij.

Bij 't staren in die helle en lichte ogen,
in dien klaren afgrond
vol zuiverheid;

dank ik aan dien tijd
 toen ook zulke lichten
 in mijn oogin glansden
 en ik nog niets
 van de menschen wist.

(Kio Tedat)

Ho zijn verheugd en deze derde inzending van "Kio Tedat" en zeggen alvast
 dit: het houdt gelijken tred en gaat zelfs licht boven veel wat ten huidigen
 dage als poëzie goldt en als dusdanig gepubliceerd wordt. Evenwel omdat het
 nog geen hooge en vooral gave dichtkunst is, daaron veroorloven wij ons
 strenge kritiek, ten bate aller eerst, van den auteur. De eerste strophe is
 bijna heel goet doch die "bergen van kindsheid" misstaan heel veel. Ook de
 tweede strophe is zeer, zeer goed. Hoe voorzichtig men moet zijn als men
 geen eindrijn gebruikt en dan daarbij nog niet zorgt voor zeer sterk gepro-
 nounceerd rytme, leert ons de derde strophe. In plaats van in versvorm, plaat
 eens in volle lijn de volgende regels: "dank ik aan die tijd toen ook zulke
 lichten in mijn oogin glansden en ik nog niets van de menschen wist" Het is
 proza? Ten slotte hebben wij ons een verbetering gepermitteerd in de eerste
 regel van de derde strophe: "helle en lichte", vermits men in dezen de laat-
 ste e van helle niet moet uitspreken, die ineen vloeit met "en", is dus bet-
 ter dan "hel' en lichte" dat daarbij nog grammaticaal foutief is.

(De redactie)

888888888888888888888888888888

LITERATURA. ANGULO: - (daurigo de la tradukado de "Simforosa" de Felix Tim-
mermans.)

REFLEKORO.

Simforosa ĝuas de sia laboro. Ĉar ankoraŭ juna ŝi devas leviĝi je la so-
 nadtempo por preĝi en la Didono; poste ŝi komencas lavadon de tolaĵo, kaj
 nun ke la aero estas flava de la forŝovanta suno, la laboro estas finita.

Ŝi ĝin alrigardas de la benko kiu staras antaŭ la gipso Via Sinjorino
 statueto. Ŝiaj fingroj estas sulkigitaj pro la laboro, sensengaj kaj senkol-
 loraj, dorso doloras, sed en animo ŝi portas dolĉan paŝon.

Lanugora kiel flava pruno estas la silenta vesperigo, la rozoj odoregas
 je tiu horo kaj sur la ŝnuroj pendas la lavita tolaĵo malseka, peza kaj blu
 simila. Spiras freŝaodoro de lavendo, blankigakvo kaj marsejla sapo el la
 litotukoj, ornamaj litkovriloj kaj ĉemizoj.

Ĉio pendas tiel purega, hajloblanka ke estas ĝuo por vidi.

La "Angelus" tintadas. (I)

Kaj Simforosa estas feliĉa.

Sed Simforosa scias ke ŝi devas esti prudenta pri sia feliĉo kiel kun
 sapveziko kiu je la plej minima spireto disfalas.

Ŝi devas stari enfermita ĝin; pordejoj kaj fenestroj fermitaj, ĝuste kiel
 la infanoj kiuj faras sapvezikojn en pipo. Tiam ŝi povas ĝui ĝin kaj sin la
 si narkoti.

Sed la ĉagreno estas jaluzia, havas Judaso-karakteron kaj sin vestas tiel
 bone en floro kiel en alia afero.

Malantaŭ la malnova muro la blinda begino Wittebroodt murmuras sian ro-
 zarton de l' "Salutatu-Mario"-j.

Kaj de el la domo de l' pedelino ŝi aŭdas la orgenon kaj plena virinvoĉo
 komenci la kanton ke ŝi aŭdis sur tiu tagmezminuto kiam Martinus donis al
 ŝi tiun ĉi malhelflavan rozon.

La kanto ekaldigas tiel raven en la vespero, altiĝas kaj grimpas ĝis fi-
 neco de kristalo, tiam malsaltiĝas dolĉe, kovriĝas belege per svelantaj akor-
 doj kaj estas aspergita per arĝentaj birdosonoj.

O, tiel potenco kaj belege ĝi estas. Kaj ĉio aŭskultas kaj silentas nun.

Kiel pentrita Simforosa revidas la minuton; ŝi vidas la suno kribri tra
 lia ĉapelo kaj la rozon en lia mano... Ŝi aŭdas la pluvgutojn faleti sur la
 tegmentoj kaj ŝi rehavas la senton, ke ŝi suferis je la adiaĵo kaj la bela
 sapveziko de sia feliĉo rompiĝas.

La malnova ĉagreno denove trakuras koron kaj larmoj ekaperas en la oku-
 loj.

(daŭrigota - trad. la ĝanoj de "Paŝo kaj Justeco")

(I) La "Angelus" estas tagmeza kaj vespera preĝo kiu oni faras klinite kaj
 ĝi estas anoncita per sonoriltintado.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

K R I S T N A S K O 1943.

Ĉu okazas Kristnasko tiun ĉi jaron? Kompreneble revenas ĉiujare la dat-reveno de la naskiĝo de Kristo. Kaj la Kristanaj eklizioj rememoras ĝin. Sed ĉu okazas Kristnasko en la koro de tiuj miljonoj kaj miljonoj da homoj? Ĉu la "bona mesaĝo" (tion signifas la vorton "evangelio") resonas ion pli laŭte en ilia koro ol dum la aliaj tagoj de l'jaro? Ho ne! Kiel silentas dum tiu sankta nokto la sonoriloj de l'belega bruĝa sonorilaro kiu antaŭ la milito esprimis la senton de l'Kristana popolo per dolĉaj melodiriĉaj Kristnaskaj kantoj, tiel nun silentas en la koroj la voko de Dio. La spirito de Kristnasko supervenas super preskaŭ neniu; ankaŭ ne super tiuj kelkaj kiuj pro favora sorto estas en la ekleco festi dum ĉiu-tiu unika nokto. Eble pafilegoj tondras je tiu sama momento. Eble centoj kaj centoj da junaj vivoj mortas. Eble rakistoj kaj mortigistoj elektis tiun saman momenton por plenumi siajn skandalajn fikciojn. Kaj aliaj sennombraj pensos pri iama venonta venĝo. Sed kiu pensas pri Dio; kiun la mondo plej bezonas? Kiu rajtas atesti pri si nen ke li estas paciganto? Ke li disportas la "bonan mesaĝon"? Kiu rajtas aserti ke en li regas paco kaj ordo kaj trankvileco? Kiu rajtas diri ke li ne faras malbonon?

Ni havas la esperon ke ĉie en la mondo almenaŭ la Esperantistoj agas malplej malbone. Ni havas la esperon ke ili ne partoprenas en ĉio kio nun okazas sed nur toleras ĉar ili ne kapablas nunmomente ŝanĝi la aferojn. Ni esperas ke ili pretigos sin por kiel eble plej baldaŭ post la milito restarigi l' internaciajn gefratajn rilatojn. Ni esperas ke ili vidas ke ĉiuj homoj venos al tiu aventuro trompitaj; ankaŭ tiuj kiuj kun bona intenco kredis ke ili devis aktive partopreni je iu aŭ alia flanko en tiu ĉi afero. Efektive, restas la fakto ke neniu popolo deziras fari maljuston al iu ajn alia popolo. Sed multaj popoloj, malfeliĉe, pro tre ruza propagando, kredas ke aliaj popoloj volas teni iliajn en sklavaj kondiĉoj. Fakte estas malpli multo kiu en juneca fanatika ardo kredas ke ili devas trans la limoj porti la pacojn per militoj, la liberecon en katenoj kaj la prosperon kaj bonfarton per "blokadado". Ili ne vidas ke tiuj sistemoj estas al morto kondamnitaj pro interna kontraŭstaro. Ili estas blinduloj, kaj vidas pli malfrue ke ili/estos atingintaj sian idealon sed estos servintaj la planojn de aliaj. (ne)

Post la milito, kiam denove funkcios regule internaciaj rilatoj, ni ree kapablos konstati ke ĉiu popolo estas fakte viktimo de sia estrara politiko. Estas ideologioj kiuj estas propagandataj en la diversaj landoj sed estas la tradicia kaj la de diversaj legoj (lego de bona psikologio kaj de geografia medio) difinita politiko kiu estas efektivigata de la diversaj politikaj landestroj. La popoloj kredas servi la unuan sed ili helpas al la dua. En tiu konsistas la grandegaj eraro kaj erariĝo.

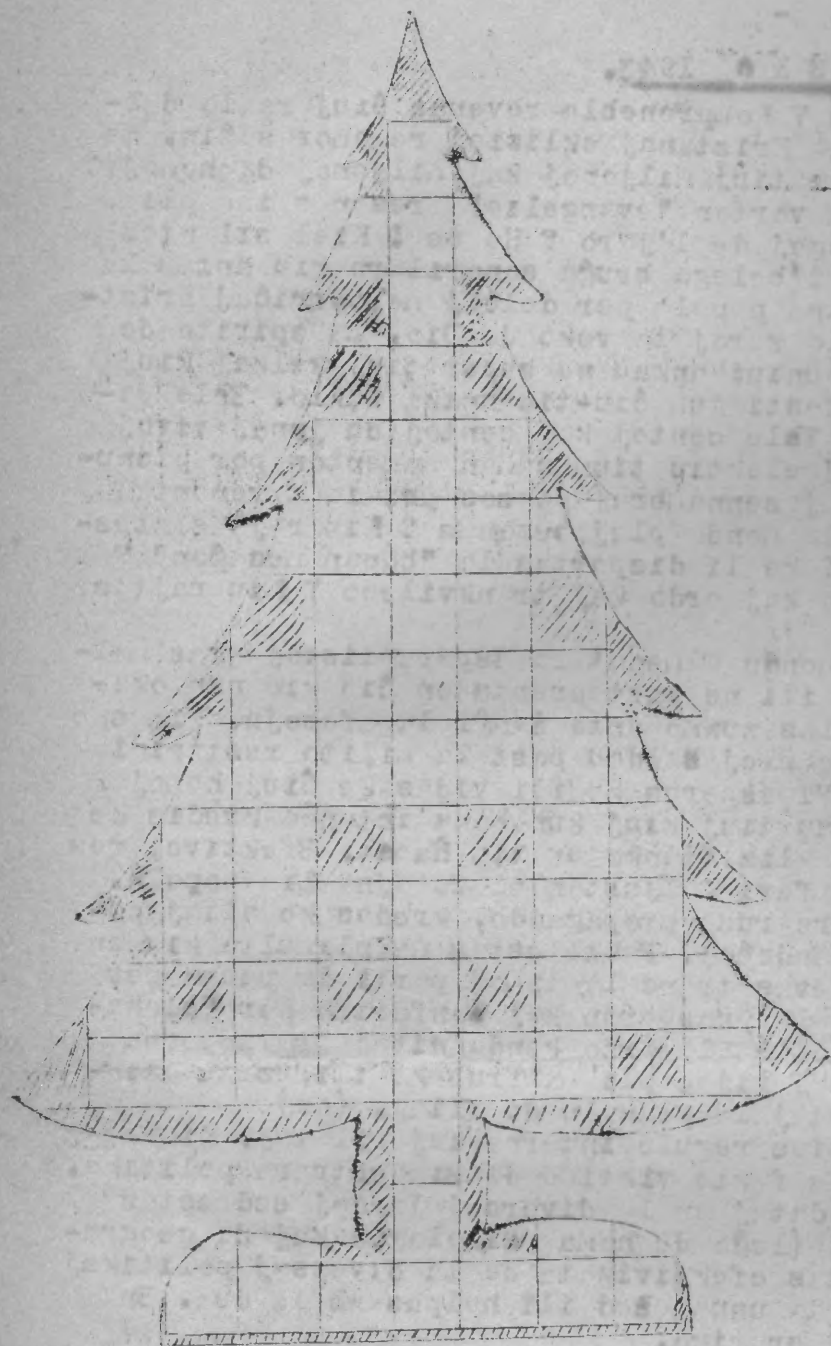
Ĉiuj popoloj havas ekonomiajn interesojn kaj rajtojn. Tiuj interesoj kaj rajtoj devas esti protektataj. Se ĉiu anaro kondutas kiel morale altstara individuo la problemo estas facile solvebla, aŭ pli bone: la problemo ĉesas esti problemo. Perfekta moraleco en la ekonomio kaj komerco detruas la ekonomiajn kaj komercajn konfliktojn. Tiaj abomenindaj, internaciaj katastrofoj ne plu ekzistas kiam - kiel pensis jam tre longtempe antaŭ ni la grandaj Ĥinaj moralfilozofoj Kaong kaj Meng - kiam ekonomio kaj moraleco estas nur unu.

Al la efektivigo de tio helpas du faktoroj: 1) Kristana konduto 2) internaciaj rilatoj sur la vojo de la "Internacia Ideo" de kaj per Esperanto.

Estas tial ke Esperanto havas ankoraŭ grandan rolon. Estas tial ke Esperantistoj kiuj plenumas tiujn du kondiĉojn devas senti sin riĉaj ĉar ili havas ĉe si la solvon kiun la mondo ne ankoraŭ trovis. Tiuj Esperantistoj rajtas nun festi la datrevenon de la alveno de Kristo sur nia tero. Per ili okazas Kristnasko. Al ili la paco kaj la tre delikata, profunda, mistera ĝojo de Kristnasko. En tiuj pensoj ni kunigas niajn amikojn kiuj ne kapablas troviĝi nun kun ni; precipe niajn du neforgeseblajn amikojn Et. De Beets kaj Grégoire Maertens kiuj pravas esti du tiaj Esperantistaj apostoloj kaj se dum tiu sankta nokto vi levigas viajn pensojn ĝis al la Kreinto de ĉio kio ekzistas, laŭ Kies plano eble ĉio nun okazanta okazas, - se estas vera la parolo de tiu eminenta Kristano, Leon Bloy, ke ĉio okazas laŭ la plano de Dio - bonaj geamikoj, pensu tiam pri ĉiuj ni en nia grupo kaj klopodu ĝin perfektigi; pensu pri niaj karaj kiuj momente estas malproksimaj de ni; pensu pri nia belega Esperantista movado.

(Alparolado de via prezidanto F. Roose)

~~~~~

ANGULO DE LA SERCELULOJ: -

Wevenstaand kruiswoordraadsel werd speciaal voor ons Kerstnummer yervaardigd. Het is zeer eenvoudig en vraagt waarlijk niet veel werk en op te lossen daar er slechts 27 woordjes te zoeken vallen. Tusschen die 27 woordjes reken ik dan nog 6 voor- of achtervoegsels bij zoodat er werkelijk slechts 21 naamwoorden zijn te zoeken. Zullen alle leden nu eens hun best doen en inzenden? Dat ze zich eens even spiegelen aan sandeano Certvriendt uit Brussel die reeds de juiste oplossing instuurde van het raadsel uit ons vorig nummer. Het is toch haden de eenige oplossing die my gewerd. De leden van "Paco kaj Justeco" moesten zich waarlijk schamen en hun onverschilligheid daar al die moeite - of denken ze soms dat ik dit alles en de maand zonder inspanning kan aaneenknutselen? - dan toch speciaal om hun eigen vorming en verrijking van hun woordenschat in het Esperanto, gedaan wordt. Het is waarlijk niet noodig dat alle woorden gevonden worden vooraleer te durven inzenden. Iemand die slechts enkele woorden van een raadsel instuurt zal er meer nut van hebben dan zij die totaal niets inzenden onder het vlsch motto "dat zij het bijna volledig hadden en een paar woorden maar niet konden vinden en daarom maar liever niet indienden". Ik ben overtuigd dat de leden die met zoeiets aandraven

komen in het geheel niets hebben gevonden omdat zij niet eens de moeite deden het kruiswoordraadsel te bekijken. Misschien wel de teekening maar zeker niet de definities.

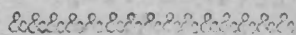
Ziehier nu de definities voor de Kerstboompuzzle:

HORIZONTAAL (van boven naar onder op de volgende lijnen) :

2de lijn: Bordere de vesto (R) - 5-a linio: malgrando - 6-a linio: ujoj por kolekti voĉdeniloj - 7-a linio: vasta akvosurfaco (R) - 8-a linio: epidemio - 9-a linio: afabla - 10-a linio: sufikso - alia sufikso - 11-a linio: aersalti (R) - 12-a linio: ŝipa instrumento (R) - 13-a linio: malnova militŝipo - 16-a linio: montras kolektivecon - postulo (R) - 17-a linio: sevenses ĉiujare.

VERTIKALE - (de maldekstra al dekstra flanko sur sekvantaj linioj)

1-a linio: prefikso - 2-a: en forno malnoligi per varmo (R) - sufikso por konstrui numeralojn - 3-a: nalsano de artikoj (R) - prepozicio - 4-a: eta polikverpiedo (R) - 5-a: oni vidas ilin je certa epoko en multaj domoj - 6-a: arterio - 7-a: birdo - unuŝi (R) - 8-a: rabobirdo - konjunkcio - 9-a: prefikso.

Esigu agrablan Kristnaskferion per la solvado de la krucevorto kaj ensendu ĝin kiel eble plej baldaŭ al la prizorganto de tiu rubriko: ISERTANTO Roger, Steenweg op Balnkenberge 86, Brugge. Ankaŭ dum la grupvesperoj oni povas doni la solvon al mi sed prefere sub koverto.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

GROEPSLEVEN : - Wie meent dat de "SoSoSo" dood is heeft zich deerlijk vergist. Weertu heeft dit onsterfelijk organisme een krachttoer uitgehaald. Zoo als ieder jaar koopen de meeste onzer leden een of ander boek ter gelegenheid van Kerstdag of Sinter Klaas. Weeron is het de "SoSoSo" gelukt te weten te komen waarop hun keuze gevallen is. En even onverbiddelijk als altijd wordt dit aan allen ter kennis gebracht. Ziehier nu:

De Esperanto-groep zelf kocht:

- Voor haar spelers der ping-pong-club: "Heerenboeren vernaken zich" van Zsignond Möricz
- Voor allen die aan de maandelijksche Zondagavond-bijeenkomsten deelnemen: "Ten spel van groote kinderen" van Hinderdael J.
- Voor de Vrijgezellenclub (tot heden nog niet definitief opgerichte club in de schoot der 3°-vereeniging): "De Pick-Wickclub" van Charles Dickens en "Vrijgezellen" van A. Stifter.
- Voor de vier Esperantisten die een week op ekskursie gingen: "Benige dagen in ons bergland" van Aug. Gittée.

Verders kochten:

- F. Roose & Henriette De Kersgieter: "Het groote avontuur" van Frans Deners en "Het Bruiloftslied" van Björnstjern Björnson
- E. Iserentant & Blanche Schepens, zijne echtgenote: "Le roman du mariage" van L. Tolstoi
- F. Debaets & C. Cosijn: "Van twee sukkelaars" van Valère De Pauw en "Bei uns in Deutschland" van Ernest Claes.
- A. Claeys & R. Lauwers: "De dubbelganger" van Dostojevsky F.
- Marie-Thérèse, Marie-Louise en Rose-anne ROOSE: "Drie Meisjeshuis" van Rudolf Hans Bartsch.
- Fons Forro en zijn verloofde: "Het leven der liefde" van Bölsche Wilhelm
- Onze president, F. Roose: "Liefde doet wonderen" van Pamela Wynne
- Onze Secretaris, E. Iserentant: "Ten mensch van goeden wil" van Gerard Walschap.
- zijne echtgenote, Blanche Schepens: "Kookkunst" van G. Van Reybrouck
- Henriette De Kersgieter: "Eerste Hulp bij Ongevallen" van Dr. Laureyns en "Anna Karenina" van Tolstoi
- Roger Martens: "De straat van de visschende kat" van Jölan Foldes
- Fons Forro: "De kwelm der liefde" van H. van Raversgonde en "Schetsen uit het Spoorwegleven" van A. Teetaert
- Freg. Martens: "Ten zwerver verliefd - Een zwerver verdwaald" van Arthur van Schendel
- Marg. Cuquet: "De doerluchtige vatenspoelster" van Mig. de Cervantes
- Jacqueline Callewaert: "Wat een aankomend meisje weten moet" van Dres Med. Margareta Csaba.
- Charles Callewaert: "Wat nu? Kleine man" van Hans Fallada
- Marie-Louise Senave: "Het leven dat wij droonden" van Laurits Roelants
- Julien De Jaine: "Licht van geheimenis" van Heinrich Zillich en "Tenzame menschen" van Ragnar Holmström.
- Foudevijn Verleye: "Yonen en gaan" van Laurits Roelants
- Onze vriend uit Aertrycke: "Het licht dat verdween" van Rudyard Kipling
- Denise Maly: "De onzichtbare mensch" (ten minste in de 3°-vergaderingen) van Ceza Gárdonyi
- Maria Vanden Broucke: "Het leven op het land" van Fritz Reuter
- Fran Giffel: "Hongaarsche Rapsodie" van Szölt Harsanyi
- Marie-Louise Roose: "De fanfare der St. Jansvrienden" van Ernest Claes
- Marie-Thérèse Roose: "Madame Thérèse" van Trekmann-Chatrian
- Constant Cosyn: "Hoe men schilder wordt" van Hendrik Conscience
- André Maréchal: "De verloren zoon" van Gerald Ben
- André Claeys: (beslaagd in spiritisme-uitleg) "Een spook op zolder" van Marcel Matthys
- Ganiel Tousscyen: "De plaag der dorpen" van Hendrik Conscience
- Stalpaert Eniel: "Het onzichtbare licht" van R. Benson
- Vande Plancke Tel.: "De keus des harten" van Hendrik Conscience
- K. Vanden Bussche: "Op zijn eigen vrouw verliefd" van Fr. Birkner
- Alf. Blontrock: "Ten reiziger die geen handel drijft" van Ch. Dickens
- Nadien kocht de groep eveneens voor:
- Onze lokaalhouder: "Ten slachtoffer der menschenliefde" van Hendrik Consc.
- De vertaaldienst van "Sinforosa" van F. Timmermans: "Begijnensprookjes" van J. Arras

- Onze gewaardeerde medewerker over spiritisme: "De geestjes in ons" van F. Anter
- De Esperanto-propagandisten: "Onze vader volgen ons" van P. Bourget
- De koningin van ons Kerstfeest: "Tendagskoningin" van J.S. Flotscher
- In allerlaatste instantie kwamen wij nog te weten dat later nog enkele werken door sommige gesanideanij werden aangekocht, namelijk:
  - Onze voorzitter: "Redevoeringen" van Hendrik Conscience
  - Fons Verro: "Ten dure eed" van Virginie Laveling
  - Roger Martens: "De wandelende driekleur" van F. Sinclair" (inderdaad draagt hij altijd een belgisch insigne)
  - Henriette De Kerstieter: "De Man op den achtergrond" van Ivans en "De trouwe vrouw" van Sigrid Undset (dat zij dit inderdaad naar goed leest)
  - Roger Lauwers: "Te midden der Kampioenen" van Joris Wanden Bergh (ten minste de ping-pongkampioenen)
  - Haemelrinck: "Langs onbekende wegen" van Isabel Clark
- Onze brusselsche vrienden, Leeckx, Cortvriendt en De Keyser: "Van Pool tot Pool" van Sven Hedin (zijn ze inderdaad niet de kern der E-isten van de hoofdstad die nog schakel vormen tot de brugsche Spanoj?)

88888888888888888888888888

SCULO DE LA POEZIO: -

Kristnaska Donaco.

I.
 Sonoriloj apenaŭ aŭdeble
 Velurteno kantadas: "bin, bon"....
 Kion antaŭtaj surprizojn prononcas
 Al etuloj abia aron'.

II.
 Dun kristnaska malluma vespero
 Por el urbo al vasta kampar';
 Eli proksimen al stel' radianta
 Portu nin kun tantil' ŝovalpar'.

III.
 Inter neĝaj anasoŝoj nin gvidos,
 Kiel ian saĝulojn, anĝol',
 Al infano hodiaŭ naskita
 Ĉe urbar' en glacia kastel'.

IV.
 Kaj al li ni donacos nur korojn -
 La plej karaj juveloj sur ter',
 Eten korojn, tranantan pro ĝojo,
 Kun sur ĝi degelanta neĝer'.
 (Ludmila Tjevsejeva)

LA KRISTNASKA LANDO.

I.
 Mi havas vizon: - ni vidas feliĉan,
 prosperan landegon de ĝojo.
 Kaj tie la honoj ne estas bruvalaj;
 al steloj de l' ter' estas toj;
 - la lando kristnaska, la lando de Dio,
 la lando kemplena de l' verda abio.

II.
 Jen: rozo ekfloris, kaj koroj mallumaj
 fariĝis urinde trankvilaj.
 Kaj kvankam la mondo facile forgesas
 pro agoj momentaj sed brilaj,
 ĝi tamen memoras la lumon de l' rozo
 kaj dankus humile pro dia aliĝo.

III.
 Ojare kreigis denove la lando
 kun paco kaj ĝojo kaj steloj:
 El koroj sonorus belege la himnoj,
 senbrue alflugas anĝeloj,
 Ah, venu - vi lando, vi lando de l' rozo,
 la koro sopiras al via ripozo.
 (Karl' Lindqvist)

~~~~~

MI FOJE RIDU: - La skoto en humoro: - Dun la kristnaska festo mi trovis nin inter kelkaj ne-britej, kaj ili faris rimarkon pri la ofteco de ŝercoj pri skotoj. Mi nen estas skoto, kaj mi ankau rimarkas, ke tre multaj ŝercoj traktas la skoton, ĉefe supezante ke li estas tro religiema kaj tro ŝparema. Estante skoto mi ne devas defendi nin kontraŭ la tradicio, kaj estas fakte, ke neniu ĝuas ŝercon pri skoto pli ol skoto nen. Mi tradukas Esperanton ŝercon, kiun mi lastatempu aŭdis kaj ĝuis: "Skoto ian libertempis unu monato kun angla aniko kaj lasis la lastan pagon por ŝio. Je la fino de la monato la Anglo akompanis sian skotan gaston ĝis la stacidono. Ili trovis, ke restas duonhora antaŭ la alveno de la vagono; tial ili decidis havi unu lastan trinkejon. Enirinte la trinkejon, la Anglo notis la manon en la poŝo por eltiri monon por pagi. La Skoto tamen diris al li: "Ve, mia kara aniko, mi havis ĝindan libertempojon kun vi. Vi ŝfable pagis ŝion ĝis nun - neniam vi lasis lastan pagon por trinkejo, ĉar ĝi ne estas absoluta vera. Sedube mi aŭdis, ke ni Skotoj estas tro ŝparemaj; sed tie ne estas absolute vera, kaj mi estas la escepto, kiu provas la regulon. Ne estas juste, ke vi pagu ankau por ŝi tiu lasta trinkejo, tial mi ĵetos monon, kaj ni tiamaniere decidus, kiu pagos". (J.W. Leslie el la I.K.K.L.)